



Tematický akční plán pro oblast komunitní práce ve městě Konice 2019–2022





Seznam zkratk

ASZ – Odbor (Agentura) pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR

ČSÚ – Český statistický úřad

ČvT – Člověk v Tísni o.p.s.

DPS – domov pro seniory

KC – komunitní centrum

MAS – místní akční skupina

MěÚ – Městský úřad

MC – mateřské centrum

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

OO PČR – obvodní oddělení Policie ČR

ORP – obec s rozšířenou působností

OP Z – Operační program Zaměstnanost

POÚ – pověřený obecní úřad

SAS – sociálně aktivizační služba

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

SLDB – sčítání lidí, domů a bytů

SMOČR – Sdružení měst a obcí České republiky

SVL – sociálně vyloučená lokalita

UoZ – uchazeč o zaměstnání

ÚP – úřad práce

ZUŠ – základní umělecká škola



Obsah

Seznam zkratk	2
Úvod	4
1. Základní informace	5
1.1. Sociální vyloučení na Konicku	6
1.2. Komunitní centrum a komunitní práce	8
2. Analytická část	10
2.1. Základní vymezení – kvantitativní údaje	10
2.1.2. Školství a vzdělání v kontextu zaměstnanosti a řešení sociálního vyloučení	11
2.1.3. Bydlení	12
2.1.4. Sociální služby	13
2.1.5. Zadlužení	13
2.1.6. Bezpečnost	14
2.2. Analytická část komunitní práce – kvalitativní část	14
2.2.1. Veřejné setkání k činnosti komunitního centra	15
2.2.2. Dotazník k vedení obcí Mikroregionu Konicko a rozhovory se zástupci institucí	16
2.2.3. Rozhovory s příjemci dávek hmotné nouze	17
2.2.4. Dotazníkové šetření mezi studenty gymnázia	17
2.2.5. Identifikace problémů a příčin při setkání s občany a zástupci dalších organizací	19
3. Návrhová část	22
3.1. Definice cílové skupiny TAP	23
3.2. Schematizace opatření, identifikace cílů a priorit	24
3.3. Analýza rizik	27
4. Implementační část	29
4.1. Role ASZ	29
4.2. Role obce	29
4.3. Systém spolupráce	29
4.4. Vyhodnocování aktivit TAP a monitoring aktivit	30
Seznam obrázků	32
Seznam tabulek	32
Seznam grafů	32
Přílohy	33



Úvod

Tematický akční plán se zabývá oblastí veřejného života a zapojení obyvatel města Konice metodou komunitní sociální práce (dále pouze komunitní práce) se zázemím v komunitním centru. Obsahem tematického akčního plánu je komplexní pohled na realizaci komunitní práce na území města Konice s cílem řešení a předcházení sociálního vyloučení jeho občanů. Dokument se skládá z analytické, návrhové a implementační části, přičemž jednotlivé pasáže čerpají z aktuálních kvantitativních i kvalitativních dat, jsou podloženy nově vytvořenými analýzami a výzkumy a také výstupy z participativních občanských setkání, které pořádá Odbor (Agentura) pro sociální začleňování v úzké součinnosti s odborem sociální věcí MěÚ Konice a vedením města.

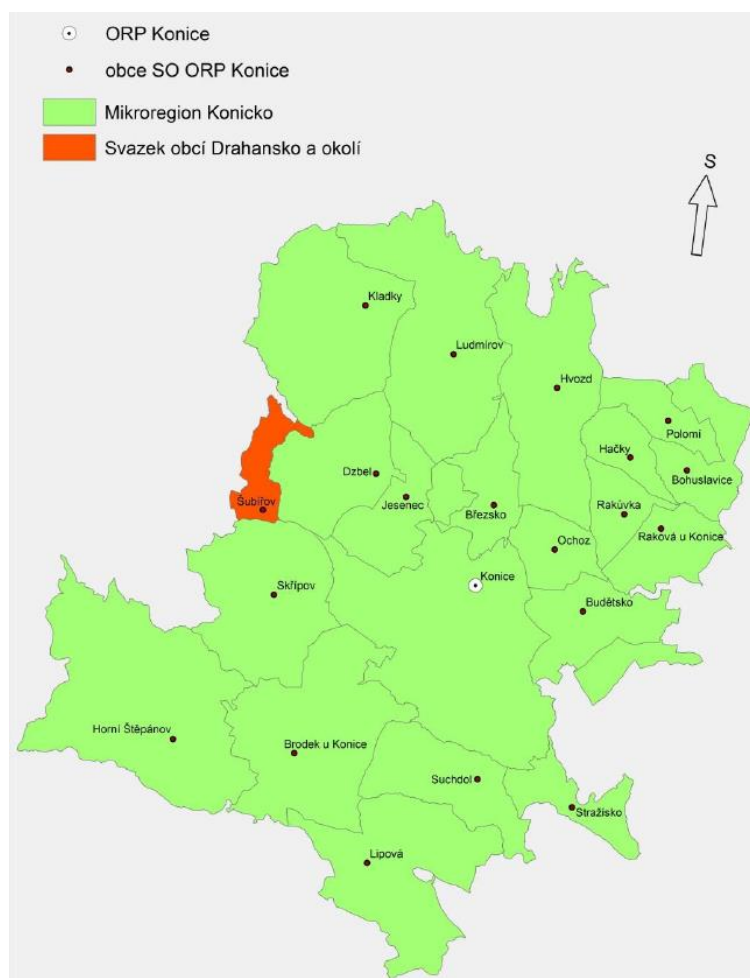
Tematický akční plán pro oblast komunitní práce ve městě Konice 2019–2022 cílí na konkrétní realizaci komunitní práce na území města, včetně posílení participativních procesů. Toho bude dosaženo prostřednictvím několika synergicky po sobě jdoucích kroků. Prvním bude stabilizace prostor pro výkon činnosti komunitního centra. S daným úzce souvisí adekvátní personální zajištění, které bude následně koordinačně dohlížet celý výkon komunitní práce a především pak podněcovat k zapojení samotné občany města. Nedílnou součástí činnosti budou aktivity posilující integraci osob na trhu práce, podpora významu vzdělání a posílení individuálních kapacit pro zvládání obtížných životních situací. Za účelem součinnosti všech nezbytných aktérů bude vytvořena odpovídající platforma pro společné setkávání a síťování. Základem této platformy je průběžně vytvářená „jádrová skupina“, jejímiž členy jsou zástupci občanů města, státních i nestátních organizací. Tato „jádrová skupina“ bude svými návrhy přímo ovlivňovat konkrétní chod komunitního centra.

Tematický akční plán vznikl na základě identifikace existujících problémů i silných stránek. V rámci dokumentu jsou taktéž využity zkušenosti, které město Konice získalo při realizaci Komunitního plánování sociálních služeb. Předložený materiál je plně v souladu se Strategickým plánem rozvoje Konice 2015 – 2020. Svým formálním i obsahovým naplněním splňuje požadavky pro čerpání finančních prostředků Evropských strukturálních fondů (výzva OP Z č. 52).



1. Základní informace

Město Konice leží na okraji Olomouckého kraje, v blízkosti měst Olomouc, Prostějov, Litovel a Moravská Třebová (dojezdová vzdálenost je 25-35km). Od 1. ledna 2003 je obcí s rozšířenou působností a správním střediskem pro 21 okolních obcí s méně než 11 tisíci obyvateli. ORP Konice je součástí okresu Prostějov, resp. Olomouckého kraje. ORP Konice leží v severozápadní části okresu Prostějov a sousedí s okresy Olomouc, Blansko a Svitavy.



Obrázek č. 1: Obce ORP Konice (zdroj: SMOČR)

Městský úřad Konice je úřadem obce s rozšířenou působností, odbory, které zastřešuje, jsou: obecní živnostenský úřad, odbor dopravy, odbor finanční, odbor majetkoprávní, odbor informatiky, odbor sociálních věcí, odbor vnitřních věcí, odbor výstavby a odbor životního prostředí. V Konici je Obvodní oddělení Policie ČR, stejně tak zde působí i Městská policie. Vzhledem k významu obce z hlediska správní působnosti je Konice centrální obcí pro koordinaci sociálních služeb na vymezeném území – zajišťuje zpracování Komunitního plánu sociálních služeb. Obec je svou infrastrukturou a nabídkou služeb spádovou lokalitou pro řešení mnoha občanských záležitostí obyvatel příslušného k ORP, včetně soustředění příležitostí k zaměstnání (školení, zdravotní péče atd.).



1.1. Sociální vyloučení na Konicku

Město Konice figuruje v Analýze sociálně vyloučených lokalit v ČR, kterou v roce 2015 zpracovala společnost GAC. Aktualizovaná situace však podle závěrů šetření Mobilního týmu společnosti Člověk v tísni¹ neodpovídá údajům uvedeným v analýze. To znamená především proměnu charakteru z dřívějšího soustředění sociálního vyloučení do konkrétních částí obce v dnešní podobu rozptýlení sociálního vyloučení a navýšení počtu osob, které jsou ohroženy sociálním vyloučením (zdroj: Plán vzdálené dílčí podpory Konice, 2019).

Sociální vyloučení se na území Konice a širšího regionu nepojí pouze s etnicitou, jako je tomu často v jiných lokalitách. Důvodem je celkový (strukturální) socio-ekonomický stav regionu, který je na základě kritérií porovnávaných napříč regiony Olomouckého kraje hodnocen jako jeden z nejvíce postižených, zasluhující si zvláštní pozornost, nebo vyžadující širší záběh podpory². Specifickými znaky, souvisejícími se strukturálním vyloučením platné pro město Konice (i celé Konicko) jsou (zdroj: Plán vzdálené dílčí podpory Konice, 2019):

- dopravní nedostupnost,
- nepřítomnost velkých zaměstnavatelů a/nebo nedostatečná pestrost nabídky zaměstnání,
- relativně nízká výše průměrných mezd spjatá s fenoménem pracující chudoby,
- nízké pokrytí službami,
- vysoký počet obyvatel zaměstnaných v jednom odvětví,
- vyšší zastoupení osob s nižší kvalifikací,
- nedostupnost služeb (sociálních, zdravotních, kulturních),
- vyšší počet seniorů a stárnutí populace,
- navyšující se problém závislostí (latentní alkoholismus),
- migrace osob v produktivním věku z Konice do velkých měst,
- zvyšující se projevy bytové lichvy,
- významně nízký počet bytů ve správě obce.

Specifické projevy a důsledky tohoto stavu mají potenciální dopad na všechny obyvatele regionu, byť jej nejvíce pociťují ti, jejichž mobilita (pracovní, sociální, ale i fyzická) je omezená. Jak shrnuje Analýza území Olomouckého kraje s výraznými rozdíly v socio-ekonomickém vývoji (2010), je Konicko strukturálně postiženým regionem, který zasluhuje specifickou pozornost a podporu z veřejných zdrojů. Přestože splňuje všechny sledované indikátory podmiňující regionální podporu, neobjevuje se ve výčtu regionů, kam tato pomoc směřuje a to kvůli stabilní a relativně nízké míře nezaměstnanosti (více v kapitole věnované zaměstnanosti). Tento statistický fakt se však reálně jen málo promítá do ekonomické stability a kupní síly místních obyvatel, z nichž mnozí se potýkají s fenoménem příjmové chudoby, tedy stavu, kdy čisté příjmy běžné domácnosti jen stěží pokryjí běžné životní náklady. Vypovídající je v tomto případě poptávka po znovuoobnovení potravinové pomoci registrovanou Charitou Konice, která je členem Potravinové banky Olomouckého kraje (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

¹ Mobilní tým působí v ORP Konice a v Olomouckém kraji na základě spolupráce Člověka v Tísni s krajskou koordinátorkou pro národnostní menšiny a vedoucí odboru sociálních věcí města Konice.

² Například Analýza území Olomouckého kraje s výraznými rozdíly v socio-ekonomickém vývoji 2010; Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2012 – 2015; Socio-ekonomická analýza Olomouckého kraje 2010.



Dalším ilustrativním kritériem popisovaného znevýhodnění může být dopravní (ne)dostupnost, jak ji popisuje Integrovaná strategie území MAS Haná (2014), ze které vyplývá „časová dostupnost jednotlivých obcí často velmi neúměrná jejich vzdálenosti od dojíždkových center“. Například z Konice, vzdálené 30 km od Olomouce a 23 km od Prostějova, trvá cesta hromadnou dopravou 60, respektive 50 minut, z některých obcí ORP však až 120 minut (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

Největší problémy spojují obyvatelé obce s tématem dluhů a s nedostatečnou podporou a asistencí, která by expertně působila v dluhové oblasti. Problematika dluhů a dluhové pasti je průřezovým symptomem ohrožení sociálním vyloučením, které se týká všech vrstev společnosti, byť nejakutněji doléhá na nejohroženější skupiny obyvatel. Absence (a potřeba) odborného dluhového poradenství je definovaná jako prvořadá v řadě strategických a koncepčních materiálů (Analýza místní sítě služeb, 2018; Analýza potřeb zadavatelů sociálních služeb na Konicku a v Čechách pod Kosířem, 2012; Zpráva z monitoringu obce a ORP Konice 2017, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Konicka pro roky 2013 – 2016).

Užívání návykových látek není ve srovnání s jinými lokalitami výrazně problémové, i když je přítomné a občas v rozhovorech zmiňované, především v souvislosti s dospívajícími a mládeží. Poptávka po terénním programu pro drogově závislé byla také definována v některých analytických dokumentech (např. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Konicka pro roky 2013 – 2016). Nejblíže specializovanou službou je K-centrum v Prostějově, které distribuuje balíčky s harm-reduction materiálem (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

Nejčastěji pojmenovanou cílovou skupinou, které by měla být věnována zvýšená pozornost je riziková mládež (10 – 25 let), u které je vnímán jednak faktický nedostatek příležitostí k bezpečnému trávení volného času mimo strukturované aktivity typu sport/ZUŠ (viz dále výsledky dotazníkového šetření mezi studenty Gymnázia Konice) a zároveň je průřezově mezi respondenty vnímána potřeba zatraktivnění Konice pro mladší věkové skupiny, u kterých panuje setrvalý trend odchodu za vzděláním a/nebo prací do blízkých center a jen sporadický návrat po několika letech. Zvrátit tento vývoj je věcí koordinace více oblastí podpory (zajištění dostupného bydlení, vhodné pracovní příležitosti, kvalitní a kapacitně odpovídající vzdělání, kulturní vyžití...), kdy dostatečná nabídka volnočasových aktivit je součástí tohoto výčtu (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

Další specificky pojmenovanou skupinou postrádající v regionu podporu jsou osoby se zdravotním a/nebo mentálním hendikepem, které se v důsledku decentralizace pobytových služeb a zařízení přesouvají do rodinné péče, kde jsou však často nedostatečně adekvátní návazné prointegrační aktivity³.

Spektrum cílových skupin je tak poměrně pestré, přičemž definujícím znakem je jejich fragmentarita a zdánlivá marginalita – jinak řečeno zde nedochází k takové koncentraci sociálního vyloučení do jednoho prostoru, které by se rovnalo větší podpoře a pozornosti, ale naopak je definováno husté rozptýlení. To je pak vnímáno/identifikováno jako velice rizikové pro svůj latentní či skrytý výskyt (např. nadužívání alkoholu, nestabilita rodiny, nedostupnost sociálních služeb apod.), což však následně vytváří potenciál vysoké destability sociálního prostředí. V součtu tyto, na první pohled jednotlivosti, zakládají zřetelnou potřebu po koordinované, koncepční a kontinuální práci, kterou lze shrnout termínem komunitní sociální práce.

³ Tato skutečnost je reflektována již v materiálu Komunitní plán rozvoje sociálních služeb na Konicku 2013-2016.



Cílovou skupinu, na kterou by se měly podpůrné a prointegrační aktivity zaměřit z hlediska řešení a předcházení sociálního vyloučení, lze obecně definovat těmito znaky:

- Dlouhodobě/sériově nezaměstnaní, nízko kvalifikovaní, často se základním vzděláním a osoby 55+.
- Nízkopříjmoví, osamělí senioři s různým stupněm invalidity, často žijící ve staveních venkovského typu.
- Domácnosti ocitající se v situaci příjmové chudoby.
- Matky samoživitelky (sólo rodiče).
- Mladiství a mladí dospělí.
- Lidé bez přístřeší, v substandardním bydlení a/nebo ohrožení ztrátou bydlení.
- Zadlužení lidí.
- Osoby se závislostí (návykové látky, gambling).

1.2. Komunitní centrum a komunitní práce

V roce 2016 získala obec Konice dotační titul ze zdrojů IROP (výzva č. 39 Rozvoj infrastruktury komunitních center) na výstavbu/renovaci komunitního centra. Cílem projektu je celková renovace bývalého objektu Sokolovny (ul. Vrchlického) na prostory, které budou sloužit komunitní sociální práci. Hlavním tématem projektu je sociální integrace, z čehož plyne i hlavní zaměření na pomoc osobám, které řeší závažné sociální problémy či jsou těmito problémy bezprostředně ohrožovány. Stavba centra by měla být dokončena na podzim roku 2019. Obnovené prostory budou následně využívány k realizaci komunitní práce (občany města). Svě útočiště zde naleznou i smluvení poskytovatelé sociálních služeb, kteří doposud v obci neměli vhodné prostory pro svou činnost (Člověk v tísni, SOS dětské vesničky atd.).



Obrázek č. 2: Budova Komunitního centra před renovací (rok 2014)



Zamýšlený budoucí charakter tohoto komunitního centra staví na aktivním zapojení všech občanů města. Vytvořená spolupracující komunita se bude plně podílet na činnosti tohoto zařízení s cílem získání lepšího přístupu těchto všech osob ke „společenským zdrojům“ (sociální ochrana, bydlení, vzdělání, zaměstnání, možnost uplatňovat svá práva atd.). Primárním cílem fungování komunitního centra je vytvořit prostor pro uskutečňování aktivit komunitní sociální práce a formálních i neformálních skupin členů komunity. Sekundárním cílem pak je pomáhat řešit problémy místní komunity a do jejich řešení zapojit všechny strany, kterých se tyto problémy dotýkají. Systém rozhodování o fungování bude využívat participativní prvky řízení. Okamžitá předpokládaná maximální kapacita centra se pohybuje kolem 100 návštěvníků. Samotná činnost komunitní práce bude realizována i mimo prostory komunitního centra. Podmínkou žádosti IROP je i působení sociálního pracovníka (vzdělání dle zákona 108/2006, Sb.), který bude poskytovat základní sociální poradenství případným klientům v centru.

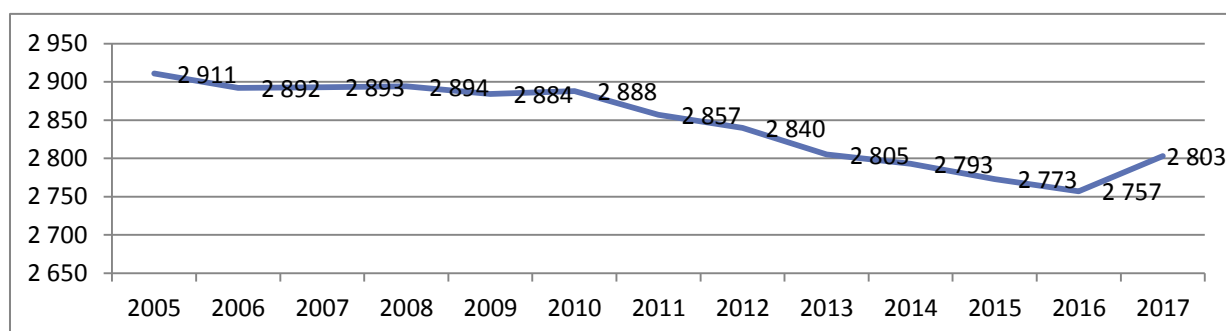


2. Analytická část

2.1. Základní vymezení – kvantitativní údaje

Podle údajů zjištěných Českým statistickým úřadem k 31.12.2017 má město Konice, včetně místních částí Čunín, Křemenec, Nová Dědina, Ladín a Runářov, 2803 obyvatel (1 375 mužů, 1428 žen). Významným demografickým jevem je dlouhodobé snižování počtu osob žijících na území obce, kdy mezi roky 2005 a 2017 se počet snížil o cca 4 % z původního počtu 2911 obyvatel, což dále ovlivňuje a bude ovlivňovat strategie rozvoje obce, včetně nastavování lokální sociální politiky.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel na území obce Konice (zdroj: ČSÚ)



Se snižováním počtu osob (odchod obyvatel v produktivním věku) souvisí i zvyšující se průměrný věk obyvatel, který se aktuálně přibližuje k průměru 44 let na jednoho obyvatele (průměrný věk v ČR je 42 let). Podíl obyvatel starších 65 let se v jednotlivých obcích ORP Konice pohybuje od 14 % (Ochoz) do 35 % v obci Jesenec, kde však hodnotu vychyluje přítomnost Domova pro seniory Jesenec p.o. Průměr všech ORP je 21,5 % podíl seniorů na obyvatelstvu. Vyjádřeno indexem stárí⁴ je ORP Konice nad průměrem ČR – v roce 2011 měl tento index hodnotu 120 (o 10 osob více, než byl průměr ČR; zdroj: SDLB 2011), v roce 2017 je tato hodnota již 153,3. Definujícím trendem obcí Konicka je tedy úbytek všech věkových kohort obyvatel na úkor nejstarší skupiny seniorů nad 65 let, což s sebou nese specifické nároky v řadě oblastí lokální politiky, infrastruktury, služeb atd., se kterými je nutné při jejich plánování počítat (zdroj: Plán vzdálené dílčí podpory Konice, 2019).

2.1.1. Zaměstnanost a trh práce

V důsledku ekonomické konjunktury se daří snižovat míru nezaměstnanosti/počet nezaměstnaných. K 30. 12. 2018 se aktuální míra nezaměstnanosti pohybovala kolem hodnoty 3,2 % (zdroj: ÚP Konice). Z celkových 59 uchazečů o zaměstnání bylo cca 41 % uchazečů evidováno déle než 6 měsíců a přibližně 30% uchazečů o zaměstnání je v evidenci ÚP déle než 12 měsíc (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

Statistiku míry nezaměstnanosti ovlivňuje fakt, kdy odborným odhadem jsou až 2/3 zdejších nezaměstnaných registrováni na ÚP v Prostějově a nikoliv v Konici a v lokální statistice tak

⁴ Počet osob starších 65 let na 100 osob mladších 14 let.



vůbec nefigurují (zdroj: Plán vzdálené dílčí podpory Konice, 2019). Velkým rizikem rozvoje města je jev označovaný jako příjmová chudoba, tedy situace, kdy poměr čistých příjmů k součtu výdajů domácnosti je menší než 60%.⁵ Specificky ohroženými skupinami jsou v tomto ohledu osoby (dlouhodobě) bez zaměstnání, nezaměstnaní jednotlivci – senioři a rodiče samoživitelé se závislými dětmi, ale plošně může zasahovat tento jev mnohem širší skupinu místních obyvatel. Na přetrvávání příjmové chudoby na Konicku se podílí, mimo jiné, i skutečnost dojezdové blízkosti do větších center s širší nabídkou lépe placeného zaměstnání, které lokální zaměstnavatelé nemohou konkurovat. Lidé bez potřebné kvalifikace, vzdělání, nebo s jinými bariérami bránícími jim v dojíždění na větší vzdálenost, se tak mohou ocitnout ve stavu příjmové chudoby. V rozhovorech byla tato skutečnost tematizovaná institucionálními respondenty i obyvateli obce: „...ženský v Moděvě dostanou tak 13 tisíc hrubýho, mužský v Kovu taky tak nějak, jestli dají dohromady průměrně 25 tisíc měsíčně... z toho nic nenašetří!“ (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

Vzhledem k hospodářskému zaměření oblasti (zemědělství, lesnictví atd.) je třeba také vnímat, že na výsledném počtu aktuálně nezaměstnaných se podílí nabídka sezónní práce (především tedy v kategoriích osob registrovaných na ÚP do a nad 6 měsíců). I v tomto případě se region Konicko zařadil mezi strukturálně postižené regiony, zaměstnávající více než pětinasobek obyvatel průměru ČR v zemědělském sektoru (zdroj: Analýza území Olomouckého kraje s výraznými rozdíly v socio-ekonomickém vývoji 2010).

2.1.2. Školství a vzdělání v kontextu zaměstnanosti a řešení sociálního vyloučení

Charakteristickým rysem školství v ORP Konice je spádovost škol. ORP Konice je území, které pokrývá 7 základních škol, všeobecné gymnázium a 11 mateřských škol. Hlavní spádovou obcí je přímo Konice. V ORP je pro žáky k dispozici také základní umělecká škola v Konici, která nabízí vzdělání v různých uměleckých oborech⁶. Na území města Konice se nachází dvě školy (příspěvkové organizace města):

- Základní škola a gymnázium města Konice
- Mateřská škola Konice

Na území ORP a Konice není umístěna žádná střední škola nabízející odborné střední vzdělání, což je zásadním důvodem pro dojíždění většiny starších žáků a studentů do blízkých škol (Litovel, Prostějov atd.). Pro území ORP Konice je zpracován Místní akční plán vzdělávání ORP Konice (2017 – 2023)⁷ jehož hlavní vizí je „Vytvoření partnerské platformy mezi jednotlivými aktéry vzdělávání, materiální vybavení škol odpovídající 21. století, rozvoj klíčových kompetencí všech dětí a žáků v hlavním vzdělávacím proudu, rovný přístup ke vzdělávání (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

Podle Studie sídelní struktury Olomouckého kraje (2012) je Konice ORP s nejnižším počtem středoškolských vzdělávacích zařízení, což má přímou souvislost s migrací mladších ročníků do okolních center. Téměř 25% obyvatel na území města Konice disponovalo k roku 2011 pouze základním vzděláním (průměr ČR cca 17%). Vyšším poměrem je i zastoupení osob s ukončeným středním vzděláním bez maturity, kterého dosáhlo téměř 40% dalších obyvatel

⁵ Pro podrobnější informaci viz např. Horáková et. al. (2013) Příjmová chudoba a materiální deprivace v České republice podle indikátorů EU - vývoj v důsledku krize, fiskální konsolidace a sociální reformy, VÚPS

⁶ Strategie území správního obvodu ORP Konice 2015 - 2024

⁷ Viz <https://www.regionhana.cz/cs/skolstvi/map-orp-konice/>



(průměr ČR byl 33%). Podíl počtu obyvatel žijících v Konici s vysokoškolským vzděláním se pohyboval kolem 7% (celonárodní průměr byl 12-13%). Tyto výsledky odráží historii regionu, který se zaměřením průmyslu dlouhodobě a nejvyšším podílem osob zaměstnaných v zemědělství orientoval spíše na nízko kvalifikované profese (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

2.1.3. Bydlení

Většina obyvatel žije v rodinných domech a tomu odpovídá i podíl dokončených bytů v posledních letech – nová výstavba se také orientuje na rodinné domy (v letech 2016-2017 to bylo před 90 %; zdroj: ČSÚ). Město Konice většinu svého bytového fondu zprivatizovalo a momentálně disponuje pouze 14 byty, které jsou ve většině (10 bytů) pronajímány seniorům a zdravotně hendikepovaným a zbylé 4 byty slouží rodinám. Ve zpracovaných analýzách a dalších analytických materiálech je nedostatek (obecních) bytů shodně definován jako problém, především v souvislosti se sociálně ohroženými skupinami obyvatel a rizikem bytové lichvy, diskvalifikací na etnickém principu či životem v substandardním bydlení (na ubytovně) (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

Relevantní aktéři vnímali přítomnost soukromých pronajímatelů, kteří skupují levné nemovitosti za účelem jejich pronájmu sociálně slabým domácnostem, často příjemcům dávek hmotné nouze. Nájemné za rodinný dům 3+1 ve stádiu rekonstrukce⁸ může být 10 – 12.000 Kč měsíčně, přičemž nájemníkům nezbyvá než dopláct cca polovinu této částky ze svého, případně opravovat danou nemovitost jako kompenzaci této částky. Popisovanou bytovou lichvu umožňuje v praxi značně omezený přístup především Romů na volný trh s nájemním bydlením – jinými slovy Romskou rodinu nikdo jiný do podnájmu nevezme (zvláště, pokud se stěhují z míst mimo region Konicka). Významný podíl na vzniku příjmové chudoby mají kromě nízkých mezd i relativně vysoké náklady na bydlení, které jsou nejčastěji největší položkou v rozpočtu domácnosti. Bytová lichva, popsána v materiálu Mobilního týmu Člověka v tísní (2017), zaměřená na osoby se ztíženým přístupem na volný trh s nemovitostmi (jde především o Romy), se na prohlubování tohoto stavu podílí značnou měrou. V lokalitě realizuje projekt „Podané ruce na cestě k udržitelnému bydlení“ Společnost Podané ruce o.p.s. z Olomouce, která poskytuje podporu a poradenství lidem a domácnostem v nestandardním bydlení.

Ubytovny jsou na území města Konice dvě. První je ubytovna s 8 bytovými jednotkami (v době výzkumu kapacitně obsazenými) a sdíleným zázemím na ulici Jiráskova. Klientela je zde podle výpovědí víceméně stabilní, dochází zde ke koncentraci sociálně vyloučených osob (nezaměstnaní, závislí na alkoholu, zadlužení, zdravotně hendikepovaní/s pracovním omezením). Klienti zde platí cca 4-4.500 Kč měsíčně za pokoj. Druhou ubytovnou je objekt na ulici Vrchlického, který sice není kolaudovaný jako ubytovna (jde o „penzion“ - nemá provozní řád), podle respondentů však fakticky takto funguje – sestává z cca 5 bytových jednotek a společným zázemím a slouží především dělníkům a dalším pracujícím (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

⁸ V době výzkumu byl zaznamenán případ dopisu soukromého pronajímatele svým nájemníkům, který s odkazem na stabilní výši nájmu přesouval odpovědnost za údržbu a veškeré opravy v pronajímaných nemovitostech na nájemníky. Rozdělení odpovědností je přitom upraveno nařízením vlády č. 308/2015 Sb. (viz např. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-308>)



2.1.4. Sociální služby

Konicko je skrze svůj charakter a demografickou skladbu obyvatel definováno vývojem věkové skladby obyvatel, která se znatelně vychyluje směrem ke starším věkovým kohortám (stěhování seniorů na penzi, návrat „domů“ na vesnici...), koncentrací DPS a dalších ambulantních a pobytových zařízení pro seniory v Konici a okolí – DPS Jesenec, Ludmírov a Bohuslavice, v Konici pak další služby⁹ a v neposlední řadě i migrace mladších ročníků na školy a posléze i za prací do blízkých center. Zaměření sociálních služeb se tak nutně orientuje na starší ročníky a jejich potřeby. Osamělí senioři představují především na menších obcích pojmenovaný problém. Dominantním poskytovatelem sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb. je Charita Konice, která poskytuje především pečovatelskou a ošetrovatelskou (terénní i ambulantní) službu, provozuje Dům pokojného stáří v Bohuslavicích (pobytová služba) a dále zajišťuje Mateřské centrum Srdíčko (viz dále). Kromě toho koordinuje humanitární pomoc a ve spolupráci s městem i Střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb na Konicku. Dále zde poskytují svoje služby terénní sociální pracovníci Člověka v tísní (soustředící se především na dluhovou problematiku), sociálně aktivizační služba (SAS) pro rodiny s dětmi poskytovatele SOS KOMPAS (SOS dětské vesničky z.s.) řešící rodiny v krizi a s klienty, kteří mají problém s bydlením pracují pracovníci Společnosti Podané ruce z.s. – zde se však nejedná o sociální službu podléhající zákonu o sociálních službách č.108/2006 Sb., ale o projektovou aktivitu financovanou z Evropského sociálního fondu – Operačního programu zaměstnanost. Za dalšími službami je nutné dojíždět do Prostějova, nebo Olomouce (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

Služby sociální prevence dále poskytuje Středisko rané péče Olomouc - občanské sdružení se sídlem v Olomouci, které na Konicku působí v rámci terénní služby. Cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi s postižením do 7 let věku dítěte. (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

2.1.5. Zadlužení

Na území obce Konice bylo na konci roku 2017 registrováno 773 exekucí týkajících se 156 osob. Významným aspektem je situace v celém ORP, pro kterou jsou Konice spádovým centrem. Rozdíl v situaci v Konici a v celém ORP je například v dvojnásobném podílu seniorů nad 65 let v exekuci (v obci Suchdol je tento podíl až 20 %). Problémem jsou navíc kumulované exekuce - je zde vyšší podíl osob se 3 - 9 registrovanými exekucemi (39 %), než těmi s jedinou exekucí (33 %), což má opět v obcích ORP rozdílnou dynamiku – např. v Rakové u Konice tvoří podíl osob se 3-9 exekucemi celých 57 %. Ve vztahu k sociálním službám je právě oblast dluhového poradenství zmiňována jako prioritní (viz předchozí kapitola).

⁹ Osobní asistence, pečovatelská služba, raná péče, SAS pro rodiny s dětmi, SAS pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociální rehabilitace a terénní programy



2.1.6. Bezpečnost

Portál mapakriminality.cz uvádí pro obvodní oddělení Konice v období únor 2018- únor 2019 index kriminality¹⁰ 98,8 (150 trestných činů celkem). To umísťuje Konici na 390 pozici v celkově 522 OO PČR, kde první zaznamenává nejvíce kriminality.

Tabulka č. 1: Přehled statistiky trestných činů 02.2018 – 02. 2019 (zdroj: mapakriminality.cz)

Trestný čin	Objasněno v %	počet
Fyzický útok	100	27
Krádež vloupáním	33	4
Krádež motorového vozidla	100	1
Krádež věcí z automobilu	50	2
Výroba, držení a distribuce drog	50	4
Ohrožení pod vlivem návykové látky	100	13
Zbývající činy	72	112

Městská policie jako nejproblematictější skupiny uvádí mládež zhruba od 13 let a starších, kteří experimentují s návykovými látkami (hlavně cigarety, alkohol a marihuana) ve veřejném prostoru, což potvrdili i další respondenti z řad veřejnosti. Jak strážníci uvedli, nemusejí však nutně být z Konice, ale i z širšího okolí. Problémy s bezdomovci neřeší často, jde podle nich především o jednotlivé případy osob, které častěji přespávají po známých a příbuzných (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

2.2. Analytická část komunitní práce – kvalitativní část

Tato část vychází z realizovaného výzkumu s tematickým zaměřením na komunitní práci (včetně výstupů získaných při občanském setkání k činnosti komunitního centra). Současně jsou zpracovány podklady, které byly získány metodou „stromování“ tj. identifikace problémů a příčin vztahujících se k realizaci komunitní práce na území města. Podklady pro tuto část dokumentu byly získány v rámci:

- Veřejného setkání k činnosti komunitního centra.
- Dotazníkového šetření mezi vedením samospráv ORP Konice a rozhovory se zástupci institucí.
- Individuálními rozhovory s příjemci dávek hmotné nouze.
- Rozhovory se studenty gymnázia.
- Identifikace problémů a příčin při setkání s občany a zástupci dalších organizací.

¹⁰ počet zjištěných skutků za zvolené období, přepočtený na 10 000 obyvatel



2.2.1. Veřejné setkání k činnosti komunitního centra

V rámci tvorby TAP bylo realizováno dne 13. 2. 2019 občanské setkání k provozu a činnosti komunitního centra v Konici, které je budováno za finanční podpory ESF (Integrovaný regionální operační program). Akce se účastnilo více než 60 osob, přičemž v rámci akce bylo zpracováno 57 vyplněných dotazníků. Informace o veřejném setkání byly šířeny místním rozhlasem, městským zpravodajem, webovými stránkami atd. Prostřednictvím vybraných institucí byly pozvánky cíleně předávány zástupcům cílové skupiny sociálně vyloučených či osobám ohrožených sociálním vyloučením. Získané komentáře v dotazníku nabízí konkrétní poptávku k využití prostor Komunitního centra (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

Tabulka č. 2: Poptávka po konkrétních aktivitách podle věku (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019)

Věk	Komentář
20-30	trénování paměti; kreativní dílny; klub deskových her; kurzy tvůrčího psaní; relaxační odpoledne; kino; vybava keramické dílny; plesy a občerstvení; maskární ples-rozlučka s prázdninami-SDH Konice
30-40	cvičení s dětmi; skautské akce (cca 3x ročně); zvuková aparatura a projekce; sál jako tělocvična; vybavení pro hudební produkci (zkušebna); herna pro děti; kavárna; hudební a taneční aktivity
40-50	Plesy a zábavy; setkávání seniorů; filmový klub; jóga; společenské akce; hlavně SDH Konice a senioři; vybavení kuchyně; plesy a sportovní akce; rekonstrukce hřiště pro děti u budovy; "filmový klub Duha PV"; taneční pro dospělé; ping-pong (odpoledne-večer); tanec pro jednotlivce; taneční kurzy; pořízení vozidla pro svoz účastníků z okolí; kurzy ping-pongu; kultura; aktivity pro děti (tanec a cvičení); velkoplošná projekce
50-60	jóga; rodinné oslavy; dobrovolnické divadlo; promítání filmů; kurzy studené kuchyně; zdravotní přednášky; stolní hry; logopedie; venkovní zahrada - workout, venkovní posezení; "scéna ve svahu"; společenské akce; taneční kurzy pro dospělé; filmový klub; setkávání seniorů; cvičení; rukodělné práce; filmový klub; jóga; filmový klub; jóga; vystoupení dětí z MŠ; anonymní alkoholici v rámci zdravého města Konice
60-70	zábavy; koncerty; sport; stolní tenis; cvičení; taneční kurzy; kreslení; venkovní workout (KČT); výtvarná činnost (spolupráce s Polytechnickou školou Olomouc); jóga; jóga; možnost vlastní hudební produkce
70+	kulturní akce; klub seniorů; cvičení; divadlo; venkovní workout; cvičení; divadlo; workout

Stejně preference lze rozlišit podle pohlaví, což dává větší příležitost lépe porozumět potřebám konkrétních skupin obyvatel. Některá poptávka se opakuje u obou skupin (společenské akce, filmový klub, plesy, zábavy, koncerty), jiné jsou specifické pro muže či ženy. Například u mužů byl patrný zájem o stolní tenis a vybavenou hudební zkušebnu, zatímco u žen vyhrávala jóga a venkovní workoutové hřiště pro dospělé.

Součástí veřejného setkání byla i řízená facilitace s občany města, která měla za cíl strukturovat konkrétní návrhy aktivit, zjistit jejich silné a slabé stránky stejně jako případná rizika a bariéry a jejich výsledky shrnuje následující přehledová tabulka. Závěrečné hlasování přineslo nejvíce bodů široce definovanému záměru pořádání společenských akcí, následovanému



cvičením jógy a hudebním, případně filmovým klubem, komunitní zahradou, klubem paměťových her a rukodělnými a domácími pracemi.

Tabulka č. 3: Výsledky hlasování pro konkrétní aktivity navržené v rámci veřejného setkání

	hudební klub - 16 hlasů	společenské akce - 26 hlasů	komunitní zahrada - 14 hlasů	rukodělné/domácí práce - 11 hlasů	filmový klub - 14 hlasů	cvičení jógy - 18 hlasů	klub paměťových her - 13 hlasů
Klady	široká stávající aktivita; kreativita; country (a další) tanečníci	plesy; setkávání spolků; výroční schůze, tématické akce (bazar, gastronomie...); venkovní aktivity (pétanque, workout)	propojení na další aktivity	široká poptávka (keramika, háčkování, pečení, šití...); komunitní know-how; příležitostné kluby (dílničky)	široký zájem; projekty promítání zdarma ("Promítej i ty")	funguje stabilně 11 let; lidé 30-70 let z širokého okolí	spektrum aktivit (trénink paměti, deskové hry, kreativní/relaxační aktivity, šachy..)
Potřeby	ozvučení; vybavení (hudebními nástroji)	úprava terénu v okolí budovy; vybavená kuchyň (vaření + pití)	workoutové stroje; meditační prostor	vybavení (šicí stroje, pec atd.); vhodný prostor (kuchyň); lektoři (?); paraván pro oddělení prostoru	plátno a promítací	vhodné prostory (akustika, teplota); vybavení	kvalitní osvětlení; specifický nábytek (pro seniory)
Rizika	Odhlučnění budovy; personální zajištění	omezená kapacita - obslužnost většího počtu lidí, nedostatečný mobiliář, včetně exteriéru, flexibilita využití (prostoru - i venku)	prostor - nedostatečná velikost	-	finanční náročnost vybavení; poplatky za práva (OSA)	dopravní dostupnost z okolních obcí	-
Partneři	ZUŠ; folklórní spolek; "mladí talenti"	široká veřejnost	Klub českých turistů	-	experti na dané téma (?)	stávající provozovatelé	studenti, seniory, veřejnost, Polytechnická škola (Olomouc); šachový kroužek; Pevnost poznání (Olomouc)

2.2.2. Dotazník k vedení obcí Mikroregionu Konicko a rozhovory se zástupci institucí

Dotazník byl distribuován elektronicky (formou odkazu na webový formulář) všem starostům mikroregionu Konicko. Vyplnilo jej celkem 20 zástupců samosprávy. Dle výstupů výzkumné zprávy by činnost KC měla být zaměřena především na mladé rodiny s dětmi (30 %), (starší děti a mládež (20 %), nebo osoby v obtížné životní situaci (20 %), zadlužené a nakonec i širokou veřejnost (jako komunitu). Konkrétní návrhy aktivit by měly směřovat k těmto činnostem: témata adresující dluhy a zadlužení (poradna, besedy k oddlužení, zvyšování finanční gramotnosti), obecně obtížné životní situace a jejich řešení. Konkrétní poptávku po činnosti KC s tímto obsahovým zaměřením identifikovala zhruba ¼ představitelů vedení obcí ORP Konice.

V rámci výzkumu byly také průběžně zaznamenávány rozhovory s představiteli státních i nestátních institucí, které jsou aktivní ve veřejném prostoru města. Jako riziko byl opakovaně



pojmenován chybějící lidský kapitál, tedy lidé schopní a ochotní se angažovat v přípravě a vedení aktivit pro veřejnost. Často je to spojované s migrací mladších generací, dominancí mobilních technologií a stárnutím generace zvyklé se sdružovat a aktivně trávit čas ve společnosti. Na jejich činnost podle respondentů příliš často nikdo nenavazuje, dospělí tráví většinu času v práci a jinými povinnostmi a ve volném čase mají pramálo elánu dělat něco pro veřejnost – jedna výpověď to shrnula do věty: „...*tady je perspektivní sport, ale jinak je veřejnost ráda, že si dá po práci nohy nahoru*“. Samozřejmě to neplatí absolutně, avšak řada konických spolků toto zhodnocení potvrzuje. Zazněla potřeba aktivit pro cílovou skupinu dětí a mládeže, pro které není dostupná dostatečná nabídka (jde spíše o mladší děti cca 7 – 12 let). Na mladší věkovou skupinu cílí MC Srdíčko (společně s rodiči a seniory), zatímco naopak starší už mají tolik pravidelných aktivit a učení ve škole, častěji dojíždějí do vzdálenějších škol (Prostějov), nebo jsou rovnou přes týden ubytovaní na internátu, takže prakticky nemají příležitost trávit v Konici volný čas. Především na veřejné kulturní akce chodí podle realizátorů relativně stabilní okruh lidí, propagovat je mezi více lidí se však nedaří. Komunitní centrum je tak vnímáno jako příležitost pro všechny subjekty, stejně jako pro veřejnost, jak povzbudit zájem a podílet se na uspokojení vlastní poptávky po tom, co ve městě chybí. Jako ideál shrnula jedna z respondentek charakter budoucího centra jako místa, „*kam se půjdu podívat, když je ošklivě, co se tam dnes děje*“.

2.2.3. Rozhovory s příjemci dávek hmotné nouze

V rámci výzkumu byly s pomocí pracovníků sociálního odboru realizovány rozhovory s 10 příjemci dávek hmotné nouze (cca 1/3 všech příjemců). Ve 100 % šlo o ženy, ze 40 % starající se o nezaopatřené děti, často v domácnosti, kde pracoval muž. Realizované šetření přineslo tyto návrhy pro realizaci:

- Společné vaření a pečení (mezigenerační, tematické, s cílem ušetřit), ruční práce (háčkování, vyšívání, pletení), nezřídka i s deklarovanou možností se aktivně zapojit do organizace a vedení kurzu.
- Aktivity pro děti a mládež, daná plnou kapacitou ZUŠ, chybějícími dětskými hřišti, vnímanou nedostatečnou nabídkou volnočasových aktivit v rámci školy či nejistotou ohledně možnosti využívat školní sportovní zázemí. Téma dětí a mládeže rámovalo pocit závislosti na digitálních technologiích a on-line sociálních sítích.
- Poradnu a osvětovou činnost informující o alkoholové závislosti, která podle jedné respondentky představuje pro řadu lidí problém¹¹.
- Asistenci s hledáním uplatnění na trh práce a praktické podpory (např. rehabilitačním cvičením).
- Dotazování senioři by pak ocenili kurzy PC gramotnosti a nových médií a filmový klub.

2.2.4. Dotazníkové šetření mezi studenty gymnázia

Dotazníkové šetření, které proběhlo mezi staršími studenty Gymnázia Konice, zjišťovalo odpovědi od 79 studentek (61 %) a studentů (39 %). Tato cílová skupina byla zvolena s ohledem na zjištění potřeb mladých dospělých (věková struktura dotazovaných 17 – 18 let)

¹¹ Tento názor zazněl v dotazníkovém šetření na setkání veřejnosti s vedením obce



v kontextu identifikace preventivních opatření vzniku sociálně-patologických jevů mládeže. Otázky směřovaly na zjištění způsobu trávení volného času po vyučování, navštěvování organizovaných volnočasových aktivit a zjišťovaly poptávku po vhodném prostoru, kde by bylo možné trávit volný čas, konkrétní návrhy podoby takového prostoru a míru zapojení, kterou by byli studenti a studentky ochotni podpořit jeho fungování. Níže jsou uvedeny podněty a zjištění vzešlá z tohoto dotazníkového šetření:

- Většina respondentů postrádá v Konici vhodný prostor, ve kterém by mohla trávit svůj volný čas. Přes 65 % studentů i studentek se s tímto názorem ztotožňuje.
- Téměř polovina respondentů (49 %) nevěděla, zda by se chtěla zapojit do přípravy, organizace a/nebo realizace zájmových aktivit v komunitním centru. Téměř ¼ respondentů deklarovala svou ochotu a 27 % by se nechtělo podílet.

Přehled vybraných aktivit preferovaných studenty Gymnázia Konice a podob komunitního centra:

- připojení k wi-fi, místo, kde by se mohla sejít skupina lidí (třeba i v zimě)
- přednášky či besedy o zajímavých tématech (kouření, drogy atd.)
- něco jako klub, kde bych mohla bez problémů zajít. Byly by tam stolní hry, karty atd. Možná nějakou posilovnu, nebo místnost, kde se bude nějak cvičit. Hodil by se tu nějaký sál na plesy, zábavy atd.
- Bylo by super, kdyby byl někde prostor, kam bych s kamarádkami mohla chodit hrát na nástroje. Místnost bych si představovala jako netřeba velkou místnost se spoustou světla a zvukovými aparáty
- v Konici mi chybí nějaký pořádný park s dětským hřištěm tak, abych si v něm mohla sednout na lavičku a hlídat svojí mladší sestru, která by byla na dětském hřišti
- mohlo by to být víceúčelové, třeba klub večer a přes den nějaký prostor, kde by mohli lidé různého věku relaxovat, prostor, kde by si kamarádi mohli zahrát kulečnick, nebo bowling, nebo tomu podobné aktivity
- kroužek brazilského jiu-jitsu. Jako druhá možnost bar a kulečnick, aby se tam dalo být. Prostě takový klub
- postrádám prostor, kde by různé věkové skupiny společně mohly lépe komunikovat a vhodně využít volný čas pro: meditaci, seberozvoj, učení duchovního bytí atd.
- postrádám nějakou hezkou kavárnu, nebo příjemné místo pro posezení s kamarády po škole, nebo během volné hodiny. Tady v Konici není žádné takové místo... Taky možná studovnu
- prostor ani ne, spíše sportovní aktivity, které jsou i pro holky, protože je tu jen fotbal
- klubovnu určenou pro setkávání mládeže ve volném čase (třeba i nějaké menší místnosti) - deskové hry, křeslo, nějaký ten psací stůl, nábytek s knihami atp.
- klubovna, pořádání seminářů, setkávání
- něco, kde se dá trávit volný čas - nic konkrétního mě nenapadá
- taneční studio, možnost učit se různé styly tanců

Přehled vybraných odpovědí na otázku: „Pokud bych se chtěl/a zapojit mám konkrétní představu, co bych chtěl/a dělat?“

- chtěl bych se podílet na navrhování prostoru pro nezletilé, pokud by byla možnost takový prostor vybudovat
- chtěl bych dělat takový věci, které pomůžou těm lidem, kteří nemají to, co my



- pomoci se zařizováním konkrétních místností, případně být vedoucím nějakého z kroužků či činností
- nějaké hry s dětmi? Vytvářet, hlídat je, možná vzdělávat?
- doučovací hodiny jazyků, vědecké, nebo laboratorní centrum, kde bychom mohli mít jak větší prostor, tak i lepší vybavení (školní laboratoř není příliš velká ani vybavená)
- cokoli, co by bylo potřeba (shánět vybavení, pomáhat při provozu, nebo se i účastnit)
- ráda fotografuji, možná by nebylo špatné vytvořit kroužek, ve kterém by se mohli třeba fotografové setkávat

2.2.5. Identifikace problémů a příčin při setkání s občany a zástupci dalších organizací

V rámci tohoto postupu byla využita „metoda stromování“, která vychází z uplatňovaného přístupu logického rámce, jehož cílem je detailní a přehledné znázornění problémů a příčin, které vedou k nežádoucím jevům v lokalitě.

Metoda práce stojí na definici tzv. „jádrového problému“, který obecně vystihuje nežádoucí situaci. Tento obecný problém je dále doplňován o jasně definované příčiny a podpříčiny, které jej způsobují. Vše je zaznamenáváno do přehledné mentální mapy tzv. „stromu problémů a příčin“, který poskytuje ucelený obrázek toho, jak hluboký jádrový problém je a co konkrétně jej způsobuje.

Tato metoda k problematice přistupuje ze tří hledisek:

- S jakými bariérami (příčinami) se potýká cílová skupina?
- Jaké problémy jsou vnímány na straně majitelů aktiv (lokální partneři, NNO, obce,...)?
- Jaká jsou specifika problému v kontextu lokálního hlediska (specifika lokality – např. geografické umístění obcí/lokalit, dopravní infrastruktura,...)?

Popsaného postupu bylo využito při setkání pracovních skupin pro oblast komunitní práce v průběhu března – dubna 2019 (celkem 3 setkání). Do celého postupu byli od počátku zapojeni zástupci občanů města (jakožto hlavní aktéři komunitní práce) a současně i zástupci státních i nestátních organizací (ÚP, Odbor sociálních věcí Konice atd.). Jádrový problém byl formulován jako „**Nízká míra zapojení občanů do veřejného života**“. Definovanou cílovou skupinou byli všichni občané města se specifickým zaměřením na osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.

2.2.5.1. Definice problémů a příčin

Text níže nabízí perspektivu identifikovaných problémů a jejich příčin, které byly zpracovány v průběhu první poloviny roku 2019 na setkání PS ke komunitní práci. Schematizace výstupů je uvedena v přílohách dokumentu.

Perspektiva cílové skupiny (občanů obce)

Z hlediska veřejnosti (dále CS) jsou hlavními problémy absence „tmelícího prvku“, „nesoudržnost obyvatel“ a „absence tradic“. Účastníci facilitovaných setkání poukazovali na to,

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „**Systémové zajištění sociálního začleňování**“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.



že v obci „chybí postava“ či instituce, která by zajišťovala a organizovala společenské a volnočasové akce. Tato neexistence je vysvětlována tím, že obec a další instituce nabízí pouze mizivou informační, finanční i materiální podporu pro realizaci formálních i neformálních aktivit. Častokrát byl zmiňován i nedostatek „enthusiasmu“ na straně občanů, nemotivovanost a jistá pohodlnost k možnostem vytvářet něco nového. Na úrovni obce chybí dlouhodobě i pestřejší nabídka volnočasových aktivit (není kino, chybí sál pro větší akce a setkávání atd.). Velká diskuze se vážala k nevyužití akcí, které jsou konány. Byly shledány dvě příčiny. První z nich byla nedostatečná propagace akcí, včetně celé marketingové přípravy, která byla spojována především se skutečností, že v obci chybí služby a personálie, které dokáží tyto služby zajistit v dostatečné kvalitě. Druhou příčinou, kterou lze i spojit k již zmíněné „pohodlnosti“, označila skupina jako „stereotyp myšlení“, kdy občané města tíhnou spíše k „osvědčeným akcím“ a je velmi složité nabídnout nové atraktivní aktivity. Pokud se scházejí, pak se jedná o dlouhodobě etablované spolky se stále stejnými členy - „na akce chodí stále stejní lidé“.

Perspektiva majitelů aktiv – realizátoři, instituce atd.

Základním problémem z hlediska majitelů aktiv (realizátoři akcí, instituce atd.) je v obecnosti „nedostatek kapacit“, který byl pak i konkretizován na příkladu kapacit ZUŠ, která nabízí umělecké vzdělání dětem nejen z Konice, ale v rámci celého ORP Konice. Tento problém se dále rozpadá na tři fragmenty – „nedostatek prostor“, „nedostatek vybavení“ a „nedostatek personálních zdrojů“. Příčinou prvních dvou problémů jsou chybějící finanční a materiální zdroje, jak na straně zřizujících organizací, ale i na straně uživatelů služeb, kteří nejsou schopni ze svých příjmů hradit případné chybějící rozdíly, protože nižší příjmy domácností musí vázat na jiné výdaje (dojíždění, péče o domácnost a dům atd.). Personální nedostatečnost byla zmiňována v souvislosti se stěhováním mladých lidí do jiných měst. Specifickým problémem vztahujícím se k zajištění personálních kapacit je skloubení povinností zaměstnání (včetně dojíždění), rodiny a následně pak „vedení volnočasových aktivit“. Opakovaně byl zmíněn problém legislativy ve smyslu zákonných norem, které omezují a nastavují bariéry pro realizaci některých aktivit. A kdy i jistá neznalost, těžkopádnost a nepřehlednost celého schvalovacího procesu odrazuje od iniciativního „pouštění se do realizace“ akcí. Zmíněn byl i jistý nezvyk a absence tradice k veřejnému setkávání, kdy účastníci participativní skupiny poukazovali na to, že jim chybí pravidelnější zjišťování potřeb a vůbec zapojení občanů do veřejného života na úrovni obce.

Perspektiva lokální úrovně

Na lokální úrovni se pracovní skupina zabývala otázkami, které charakterizují hospodářsky ohrožený region. Jako jeden z prvních problémů byla zmíněna „absence finančně silného zaměstnavatele“. Tento problém byl spjatý s tím, že v obci chybí sponzoři, kteří by se mohli svými financemi podílet na rozvoji obce (chybí praxe společenské odpovědnosti firem). Tento fakt byl spojován se špatnou infrastrukturou, neadekvátní pracovní silou (poptávka po nižší vzdělanostní úrovni). Uvedené bylo dáváno do souvislosti s vyšší mírou odlivu osob



v produktivním věku do jiných obcí a měst z důvodu zajištění finanční stability rodiny, získání zaměstnání a udržení bydlení. Dojíždění za prací a vzděláním má velký vliv na využití volného času v Konici. Dojíždějící (dospělí i děti) často využívají volnočasových a dalších nabídek právě v místech, kde pracují/studují. Časová náročnost dojíždění za prací a péče o rodinu je jedna z nejčastějších příčin, proč není čas/síla se věnovat ve větší míře „péči o Konici“. S daným pak i souvisí další jmenovaný problém, který se objevil už dříve, a to zhoršená nabídka veškerých služeb – kulturní, sportovní, zdravotní, vzdělávací atd. Do tohoto stavu pak vstupuje i konkurence okolních obcí, které dokážou nabídnout zajímavější a poutavější program, včetně provázání na tradice, než je tomu v Konici. V neposlední řadě pak ještě pracovní skupina poukázala na neexistenci personální pozice zaměřené na práci s občany při MěÚ Konice.



3. Návrhová část

Vize: „V roce 2022 jsou občané Konice plně zapojeni do veřejného dění, aktivně se podílí na činnosti komunitního centra a společnými silami přispívají k budování otevřené společnosti.“

Motto: „Pevná komunita, stabilní vize budoucnosti.“

Návrhová část je kombinací řešení problémů a jejich příčin, které byly jmenovány v rámci participativních setkání (viz výše Analytická část). Základem pro řešení je definování hlavního cíle strategie intervence, kterým je „**Zvýšení počtu osob aktivně se podílejících na veřejném životě v obci**“. Tohoto obecného cíle je možné dosáhnout jen za předpokladu systémové a koordinovaného zapojení institucí státního i nestátního sektoru a především pak občanů města Konice. Zvýšená pozornost musí být přitom věnována osobám sociálně vyloučeným či osobám ohroženým sociálním vyloučením.

Jmenované problémy a jejich příčiny vychází ze strukturální vyloučenosti regionu. S daným souvisí i některé jmenované konkrétní návrhy řešení, které budou moci být naplněny v dlouhodobějším časovém horizontu a pouze za podmínky synergického působení dalších okolností, včetně příznivého ekonomicko-politického klimatu podporujícího tuto okrajovou část Olomouckého regionu. Identifikované návrhy řešení jsou v úzké vazbě k lokálním materiálům (Střednědobé plánování sociálních služeb ORP Konice) a stejně tak mají svůj překryv se strategickými materiály krajské (Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, regionální akční plán) a národní úrovně (Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 atd.).

Konkrétní opatření by měla směřovat k:

- Budování příležitostí k podílení se na veřejném životě v obci. Realizace veřejných setkání a posilování participativních prvků při řízení obce.
- Odstraňování bariér znemožňující podílení se občanů na realizaci aktivit – aktivní podílení se (realizátor) i pasivní podílení se (účastník).
- Vytvoření dostupného, bezpečného a adekvátně materiálně vybaveného prostoru pro realizaci poptávaných aktivit (komunitní centrum).
- Podpora jedinců i spolků k rozvoji občanského života na území obce.
- Podpora aktivit posilující individuální kapitál osob k řešení a předcházení sociálně negativních událostí.
- Podpora pracovního týmu MěÚ města Konice pro rozvoj komunitní práce na území obce.
- Posilování prvků participace při využívání komunitní dynamiky ve spolupráci s dalšími zapojenými aktéry státní i nestátní sféry.
- Podpora aktivit k rozvoji tradic.
- Cílené zapojení sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením.



- Propojení komunitních aktivit se vzdělávacími činnostmi a potenciálem rozvoje obce/regionu.
- Posilování mezigeneračního střetávání s cíleným oslovováním specifických cílových skupin.
- Tvorba koncepčních opatření a vizí města při systémovém zapojení občanů města.
- Nastavení systému vyhodnocování realizovaných opatření.

3.1. Definice cílové skupiny TAP

Na základě identifikace potřeb a analytických materiálů byla definována cílová skupina TAP. Pro určení cílů, v souvislosti s komplexním působením komunitní práce posilující společenskou kohezi, byla určena výchozí definice jako „**osoby na území města Konice, kteří se účastní a aktivně participují na veřejném dění se specifickým zaměřením na obyvatele ohrožené sociálním vyloučením či sociálně vyloučené**“. V kontextu daného je pak zvýšená míra pozornosti věnována těmto konkrétním skupinám osob (viz tabulka).

Tabulka č. 4: Podrobnější členění skupin osob.

Cílové a doplňkové skupiny	Podrobnější členění skupin
Cílové skupiny	
Osoby sociálně vyloučené	Osoby bez domova
	Osoby závislé a užívající návykové látky
Osoby ohrožené sociálním vyloučením	Osoby přímo ohrožené závislostí
	Osoby opouštějící kvůli zletilosti zařízení ústavní výchovy
	Osoby po výkonu trestu
	Národnostní menšiny
	Nízkopříjmové rodiny s dětmi
	Nezaměstnaní
	Osoby v důchodovém věku
Osoby se zdravotním postižením	Osoby se zdravotním postižením
	Osoby zdravotně znevýhodněné
Doplňkové skupiny	
Ostatní	Mládež bez volnočasových aktivit
	Matky s dětmi
	Osoby sdružující se za účelem provozování aktivit vedoucích k setkávání obyvatel komunity

V případě osob v důchodovém věku je zvláštní pozornost věnována těm seniorům, kteří jsou v důsledku nízkých finančních příjmů a sociální izolaci vystaveni riziku sociálního vyloučení.

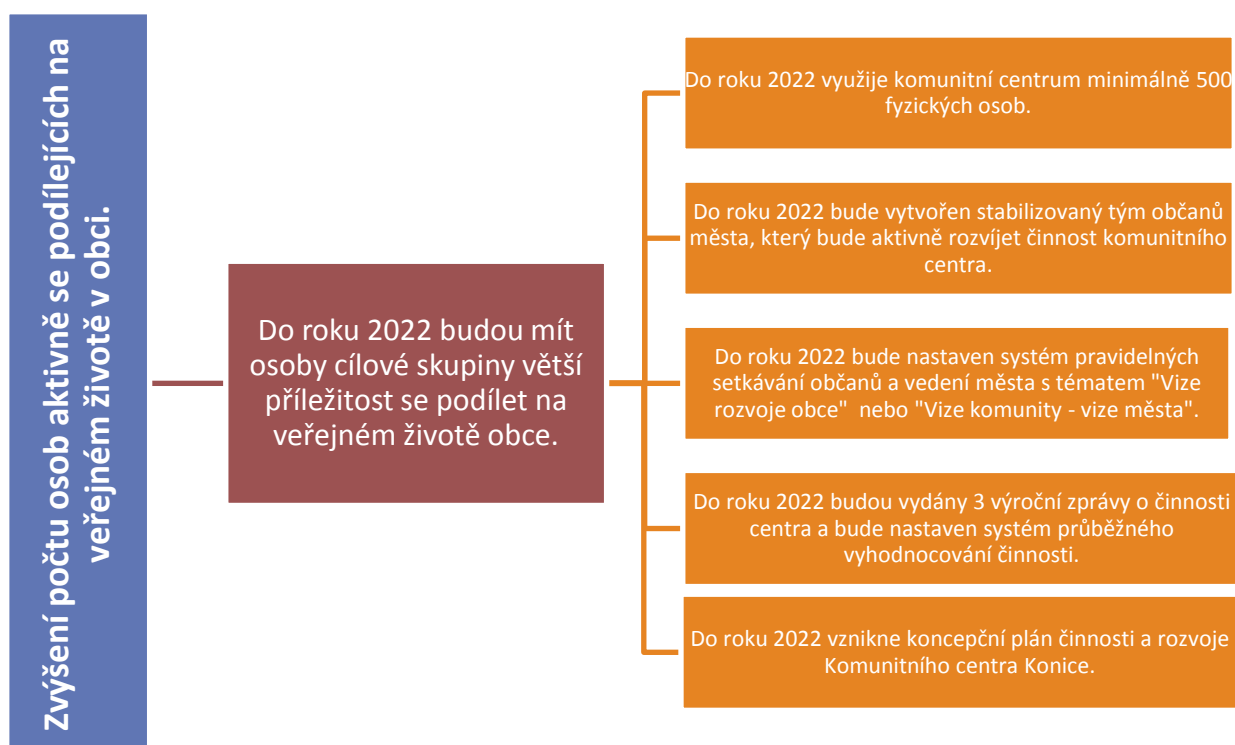
V závěru je nutné zdůraznit, že pojatý přístup komunitní práce vychází z komplexního zapojení všech osob bez rozdílu sociální situace, ve které se jedinci nachází. Nabídnuté vymezení specificky ohrožených skupin osob modifikuje především postupy směřující k odstranění institucionálních bariér (obavy) pro spolupráci/zapojení těchto osob. Prostřednictvím nastá-



vených metod bude posilována vzájemná otevřenost a spolupráce mezi obyvateli aktivně zapojenými do rozvoje činnosti komunitního centra atd. Sekundárně bude vzrůstat význam principu vzájemné solidarity mezi jednotlivými skupinami osob. Upevňování funkčních sociálních sítí mezi obyvateli obce je důležitým stavebním kamenem pro existenci vertikální mobility v podobě lepšího uplatnění se na trhu práce, získání odborného vzdělání či při řešení negativních sociálních událostí.

3.2. Schematizace opatření, identifikace cílů a priorit

Pro konkrétní přehlednost byla stanovena cílená opatření v horizontu období 2019-2022, která vychází z definovaných potřeb a jsou v souladu s kvantitativní analýzou. V rámci schematizace byl obecný cíl rozdělen na 5 specifických cílů. Tabulka „strategie intervence“ jmenuje i obecné garanty realizace jednotlivých opatření a konkretizuje potřeby finančního pokrytí aktivit ze zdrojů Evropských strukturálních fondů (OP Z, výzva č. 52), včetně indikátorového plnění (výstupů), které budou hodnoceny v rámci monitoringu (viz dále).





Tabulka č. 5: Strategie intervence

1.					
Strategie intervence:		Zvýšení počtu osob aktivně se podílejících na veřejném životě v obci			
Tematická oblast:		Komunitní práce			
1.1 Obecný cíl:		Očekávaná změna/dopad: Do roku 2022 budou mít osoby cílové skupiny větší příležitost se podílet na veřejném životě obce.	Cílová skupina: Osoby na území obce Konice, které se účastní a aktivně participují na veřejném dění se specifickým zaměřením na obyvatele ohrožené sociálním vyloučením či sociálně vyloučené.	Rizika: Popsány níže.	
1.1.1. Specifický cíl:		Očekávaná změna/dopad: Do roku 2022 využije komunitní centrum minimálně 500 fyzických osob.		Cílová skupina: Osoby na území obce Konice, které se účastní a aktivně participují na veřejném dění se specifickým zaměřením na obyvatele ohrožené sociálním vyloučením či sociálně vyloučené.	
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	(Alokace:)
1.1.1.1	6/2019–6/2022	MěÚ ASZ NNO	Realizace projektových opatření OPZ dle návrhové části. Do roku 2022 využije komunitní centrum minimálně 500 fyzických osob. Do roku 2022 bude existovat funkční systém spolupráce mezi MěÚ, NNO a dalšími institucemi, prostřednictvím kterého budou do činnosti KC specificky oslovovány a	OP Z 2.1	6 000 000,- (přímé náklady OPZ)



			zapojujány osoby z cílové skupiny sociálně vyloučených a osoby ohrožené sociálním vyloučením.		
1.1.2. Specifický cíl:	Očekávaná změna/dopad: Do roku 2022 bude vytvořen stabilizovaný tým občanů města, který bude aktivně rozvíjet činnost komunitního centra.		Cílová skupina: Osoby na území obce Konice, které se účastní a aktivně participují na veřejném dění se specifickým zaměřením na obyvatele ohrožené sociálním vyloučením či sociálně vyloučené.		
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	(Alokace:)
1.1.2.1	6/2019–6/2022	MěÚ ASZ	Vytvoření občanské platformy pro oblast komunitní práce (do 12/2019). Zapojení minimálně 6 občanů obce (jádrová skupina KC). Vzdělávacími aktivitami pro komunitní rozvoj projde minimálně 6 občanů obce.	OP Z 2.1	součástí alokace 1.1.1.1
1.1.3. Specifický cíl:	Očekávaná změna/dopad: Do roku bude 2022 nastaven systém pravidelných setkávání občanů a vedení města s tématem "Vize rozvoje města".		Cílová skupina: Osoby na území města Konice, které se účastní a aktivně participují na veřejném dění se specifickým zaměřením na obyvatele ohrožené sociálním vyloučením či sociálně vyloučené.		
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	(Alokace:)
1.1.3.1	6/2019–6/2022	MěÚ ASZ NNO	Do 6/2020 bude nastaven harmonogram, pravidla a organizace občanských setkání. Do 6/2022 budou realizovány minimálně 3 občanská setkání s vedením obce (1x ročně).	OP Z 2.1	součástí alokace 1.1.1.1



1.1.4. Specifický cíl:	Očekávaná změna/dopad: Do roku 2022 budou vydány 3 výroční zprávy o činnosti centra a bude nastaven systém průběžného vyhodnocování činnosti.			Cílová skupina: Osoby na území obce Konice, které se účastní a aktivně participují na veřejném dění se specifickým zaměřením na obyvatele ohrožené sociálním vyloučením či sociálně vyloučené.	
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	(Alokace:)
1.1.4.1	6/2019–6/2022	MěÚ ASZ	Vydání 3 výročních zpráv o činnosti centra. Do 3/2020 bude nastaven systém vyhodnocování aktivit a dopadů činnosti komunitního centra.	OP Z 2.1	součástí alokace 1.1.1.1
1.1.5 Specifický cíl:	Očekávaná změna/dopad: Do roku 2022 vznikne koncepční plán činnosti a rozvoje Komunitního centra Konice.			Cílová skupina: Osoby na území obce Konice, které se účastní a aktivně participují na veřejném dění se specifickým zaměřením na obyvatele ohrožené sociálním vyloučením či sociálně vyloučené.	
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	(Alokace:)
1.1.5.1	6/2019–6/2022	MěÚ ASZ	Do roku 2022 vznikne dokument popisující rozvoj KC Konice.	X	X

3.3. Analýza rizik

V této části jsou uvedeny informace o možných překážkách, které mohou nastat při realizaci konkrétních opatření. Kapitola je tvořena identifikací rizik a kroků vedoucích k eliminaci možných negativních dopadů. Na straně CS lze identifikovat riziko jejího nedostatečného zapojení, které je pro úspěšné řešení dané problematiky stěžejním faktorem. Toto riziko je velmi akutní u sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením. Na straně realizátora je možné zmínit nedostatečné materiální vybavení KC pro poptávané činnosti, nevhodně nastavená pravidla využívání KC či nedostatečné personální kapacity.



Tabulka č. 6: Analýza rizik

Název rizika	Pravděpodobnost	Závažnost	Vyhodnocení
Nedostatečné zapojení veřejnosti	Střední	Vysoká	Průběžné
Prevence	Zapojení občanů a tvorba jádrové skupiny už ve fázi přípravy materiálu TAP. Aktivní oslovování občanů prostřednictvím existujících formálních a neformálních sítí, včetně systematické spolupráce s fungujícími organizacemi v obci. Využití moderních i tradičních informačních sítí k propagaci činnosti KC.		
Nedostatečné zapojení CS sociálně vyloučených	Střední	Vysoká	Průběžné
Prevence	Aktivní oslovování – využití spolupracujících organizací. Individuální podpora pro zapojení do činnosti KC. Maximální odstranění bariér pro využívání činnosti centra (finanční, administrativní atd.).		
Nedostatečné materiální vybavení KC	Nízká	Střední	Průběžné
Prevence	Využití finančních zdrojů obce. Vhodně nastavené výběrové řízení.		
Nevhodně nastavená pravidla užívání KC	Vysoká	Střední	Průběžné
Prevence	Participativní zpracování pravidel užívání KC s občany města. Průběžné vyhodnocování dodržování pravidel a jejich případná modifikace. Otevírací doba zohledňující čas v zaměstnání a péči o rodinu.		
Nedostatečné personální kapacity vedení KC	Vysoká	Střední	Průběžné
Prevence	Předvýběr pracovníků před zahájením činnosti centra. Nastavení systému vzdělávání ve vztahu ke komunitní práci. Nastavení flexibilnějšího systému úvazku pro možnosti zástupu pracovníků.		



4. Implementační část

Implementační fáze Tematického akčního plánu je postavena na základě jasně definovaných činností a rolí jednotlivých subjektů budovaného vztahu.

4.1. Role ASZ

ASZ bude aktivně podporovat obec při realizaci výše uvedených oblastí. Konkrétně budou ze strany ASZ zajišťovány tyto aktivity (včetně společných akcí):

- expertní podpora oblasti komunitní práce,
- úzká spolupráce při průběžném vyhodnocování dokumentu Tematického akčního plánu,
- úzká spolupráce při podpoře realizace aktivit vycházejících z Tematického akčního plánu, včetně podpory realizace projektových činností,
- přenášení podnětů ze strany obce k národním institucím, včetně příslušných resortů,
- pomoc při nastavení systému vyhodnocování nastavených opatření,
- podpora projektové činnosti ve vztahu k příslušným výzvám ESF.

ASZ vyčlení pro oblast spolupráce jednoho lokálního konzultanta s odpovídajícím úvazkem, který bude městu Konice k dispozici. Kromě této personální podpory budou dále využity příslušné expertní a výzkumné personální zdroje (dle poptávky k řešenému tématu).

4.2. Role obce

Obec bude dle závazku aktivně spolupracovat na definovaných cílech v rámci materiálu TAP. Konkrétně bude obec zajišťovat tyto aktivity:

- materiální a organizační podpora realizovaných akcí, včetně jednání utvořených pracovních skupin,
- aktivní činnost při naplňování cílů definovaných v jednotlivých oblastech (na základě TAP),
- spolupráce na výzkumné činnosti,
- spolupráce na procesu monitoringu a vyhodnocování příslušných dopadů.

Obec pověří jednoho pracovníka, který bude mít kompetence pro řešení agendy sociálního začleňování a který bude odpovídat za koordinaci výše uvedeného.

4.3. Systém spolupráce

V rámci přípravy TAP byla utvořena pracovní skupina se zaměřením na komunitní práci. Ta je tvořena zástupci Městského úřadu Konice, občany města, ASZ a dalšími zástupci státních (ÚP) i nestátních organizací.



Cílem vytvořené pracovní skupina TAP (dále PS) je:

- Fáze přípravy - definování nedostatků a potřeb, příslušných tematických priorit a cílů pro tvorbu TAP.
- Fáze implementace - nastavení realizace jednotlivých opatření a realizace identifikovaných projektových opatření.
- Fáze vyhodnocení - tato fáze prostupuje všemi výše zmíněnými fázemi, přičemž v závěrečném období, tj. v roce 2022 bude materiál finálně vyhodnocen, včetně nabídky dalších doporučujících opatření pro zajištění kontinuity řešené problematiky.

Jednání PS jsou organizačně zajišťována pracovníkem obce, přičemž na obsahové náplni se společně podílí pracovníci ASZ i obce. Ročně, s ohledem na fázi spolupráce, bude realizováno minimálně jedno setkání. Současně budou tato setkání plánována a strategicky i slučována/propojována s jinými existujícími pracovními skupinami (např. v rámci KPSS). Pro zajištění koordinace a synergie řešených témat, včetně návrhu souvisejících projektových opatření, budou informace předávány vedení obce a příslušnému odboru sociálních věcí.

4.4. Vyhodnocování aktivit TAP a monitoring aktivit

Po dobu spolupráce budou průběžně vyhodnocovány jmenované cíle v rámci TAP a současně bude konkrétně sledován dopad konkrétních projektových činností. S níže uvedenými výstupy bude průběžně seznamováno vedení města dle interních postupů - Rada města Konice, Zastupitelstvo města Konice.

Vyhodnocování TAP

Dokument TAP bude hodnocen v souladu s obsahem příslušného naplnění cíle. Materiál bude průběžně vyhodnocován s níže uvedeným harmonogramem:

Tabulka č. 7: Harmonogram vyhodnocení TAP

Termín	Zapojení aktéři	Výstup
2020 (1. pololetí)	ASZ, MěÚ a další aktéři	Interní zpráva průběžného hodnocení TAP.
2021 (1. pololetí)	ASZ, MěÚ a další aktéři	Interní zpráva průběžného hodnocení TAP.
2022 (1. pololetí)	ASZ, MěÚ a další aktéři	Závěrečná zpráva hodnocení TAP, včetně návrhu doporučení návazných opatření.



Při vyhodnocení TAP budou využity:

- Statistické údaje vztahující se k sociálnímu začleňování.
- Výstupy a dopady projektových i neprojektových aktivit realizovaných v rámci aktivit TAP či mimo ně.
- Průběžné evaluační zprávy konkrétních opatření vycházejících z TAP.
- Další výzkumná činnost realizovaná na území města Konice, včetně dalších šetření, která mají vztah k řešené problematice.

Na procesu hodnocení se budou aktivně podílet konkrétní pracovníci města (a dalších zapojených institucí) při úzké spolupráci s pracovníky ASZ – lokální konzultant, výzkumník, expert pro danou tematickou oblast (komunitní práci).

Monitoring

Nastavení monitoringu projektových činností je podmínkou pro úspěšné vyhodnocení plánů, jejichž cíle jsou spjaté se zdroji ESF. Pro monitoring projektových aktivit byl ASZ vytvořen proces (viz příloha), který se zaměřuje na reflexi změn (zamýšlených i nezamýšlených), jež jsou dosahovány realizovanými aktivitami projektů v území sociálně vyloučených lokalit a územích, na něž se zaměřuje příslušný Tematický akční plán.

Tabulka č. 8: Harmonogram monitoringu dopadů TAP

Termín	Zapojení aktéři	Výstup
2020 (1. pololetí)	ASZ, MěÚ, realizátor projekt	Nastavení monitoringu dle aktuální metody a parametrů.
2021 (1. pololetí)	ASZ, MěÚ, realizátor projekt	Interní zpráva průběžného monitoringu.
2022 (1./2. pololetí)	ASZ, MěÚ, realizátor projekt	Závěrečná zpráva hodnocení dopadového monitoringu projektu.

Podobně jako na procesu vyhodnocení TAP, tak i na monitoringu se budou aktivně podílet konkrétní pracovníci města (a dalších zapojených institucí) při úzké spolupráci s pracovníky ASZ – lokální konzultant, výzkumník, expert pro danou tematickou oblast.



Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Obce ORP Konice (zdroj: SMOČR)

Obrázek č. 2: Budova Komunitního centra před renovací (rok 2014)

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Přehled statistiky trestných činů 02.2018 – 02. 2019 (zdroj: mapakriminality.cz)

Tabulka č. 2: Poptávka po konkrétních aktivitách podle věku (zdroj: Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019).

Tabulka č. 3: Výsledky hlasování pro konkrétní aktivity navržené v rámci veřejného setkání.

Tabulka č. 4: Podrobnější členění skupin osob.

Tabulka č. 5: Strategie intervence Tabulka č. 6: Analýza rizik

Tabulka č. 7: Harmonogram vyhodnocení TAP

Tabulka č. 8: Harmonogram monitoringu dopadů TAP

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel na území obce Konice (zdroj: ČSÚ)

Použité zdroje

Plán vzdálené dílčí podpory Konice, 2019

Vstupní analýza se zaměřením na komunitní práci Konice, 2019

Analýza místní sítě služeb, 2018

Analýza potřeb zadavatelů sociálních služeb na Konicku a v Čechách pod Kosířem, 2012

Zpráva z monitoringu obce a ORP Konice 2017

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Konicka pro roky 2013 – 2016

Analýza území Olomouckého kraje s výraznými rozdíly v socio-ekonomickém vývoji 2010



Přílohy

1. Financování TAP
2. Celkový přehled indikátorů TAP
3. Monitoring realizovaných projektových aktivit – monitorovací list



Příloha č. 1 – Financování TAP

Celkový rozpočet TAP a jeho čerpání

Oblast	Priorita	Ob. cíl	Sp. cíl	Částka celkem (Kč)	Finanční zdroj
Komunitní práce	1.	1.1	1.1.1.	6 000 000	OP Z 2.1.1
			1.1.2.	součástí alokace 1.1.1.	OP Z 2.1.1
			1.1.3.	součástí alokace 1.1.1.	OP Z 2.1.1
			1.1.4.	součástí alokace 1.1.1.	OP Z 2.1.1
			1.1.5.	0	0
TAP celkem:		6 000 000 Kč¹			

Čerpání TAP v OP Z – prioritní osa 2.

Oblast	Komunitní práce
Priorita	Zvýšení počtu osob aktivně se podílejících na veřejném životě v obci.
Obecný cíl	Do roku 2022 budou mít osoby cílové skupiny větší příležitost se podílet na veřejném životě obce.
Specifický cíl	1.1.1 Do roku 2022 využije komunitní centrum minimálně 500 fyzických osob. 1.1.2 Do roku 2022 bude vytvořen stabilizovaný tým občanů města, který bude aktivně rozvíjet činnost komunitního centra. 1.1.3 Do roku 2022 nastaven systém pravidelných setkávání občanů a vedení města s té-matem "Vize rozvoje města" 1.1.4 Do roku 2022 budou vydány 3 výroční zprávy o činnosti centra a bude nastaven systém průběžného vyhodnocování činnosti.
Opatření	Realizace projektových opatření OPZ dle návrhové části (červen 2019 – červen 2022)
Alokace (výzva pro SVL)	6 000 000,- Kč
Operační program	OP Z
Prioritní osa	2.
Specifický cíl	2.1.1.
OP Z (výzva pro SVL) celkem	6 000 000,- Kč ²
TAP celkem:	6 000 000,- Kč

¹ Přímé náklady OP Z.

² Přímé náklady OP Z.



Příloha č. 2 - Celkový přehled indikátorů TAP Konice

Oblast	Priorita	Cíl	Název indikátoru	Definice	Jednotka	Hodnota	Zdroje		
							IROP	OPZ	OP VVV
Zvýšení počtu osob aktivně se podílejících na veřejném životě v obci	Do roku 2022 budou mít osoby cílové skupiny větší příležitost se podílet na veřejném životě obce	1.1.1 Do roku 2022 využije komunitní centrum minimálně 500 fyzických osob.	Počet uživatelů služeb komunitního centra.	Osoba, která využila aktivit komunitního centra, či se sama přímo zapojila do utváření činnosti komunitního centra.	Osoba	500	0	6 000 000 Kč ¹ (OPZ 2.1.)	0
		1.1.2 Do roku 2022 bude vytvořen stabilizovaný tým občanů města, který bude aktivně rozvíjet činnost komunitního centra.	Počet členů pracovního týmu komunitního centra (jádrová skupina)	Osoba, která využila aktivit komunitního centra, či se sama přímo zapojila do utváření činnosti komunitního centra.	Osoba	6	0	podpořen o v rámci alokace OPZ 1.1.1.	0
		1.1.3 Do roku bude 2022 nastaven systém pravidelných setkávání občanů a vedení města s tématem "Vize rozvoje města"	Počet účastníků setkání.	Osoba, která využila aktivit komunitního centra, či se sama přímo zapojila do utváření činnosti komunitního centra.	Osoba	50	0	podpořen o v rámci alokace OPZ 1.1.1.	0
		1.1.4 Do roku 2022 budou vydány 3 výroční zprávy o činnosti centra a bude nastaven systém průběžného vyhodnocování činnosti.	Výroční zpráva o činnosti komunitního centra.	Dokument informující o činnosti centra v jednotlivém kalendářním roce (vydán pro rok 2019, 2020, 2021).	Dokument	3	0	podpořen o v rámci alokace OPZ 1.1.1.	0
		1.1.5 Do roku 2022 vznikne koncepční plán činnosti a rozvoje Komunitního centra Konice.	Koncepce rozvoje komunitního centra.	Počet metodik, plánů a strategií vztahujících se k podpoře a rozvoji komunitní práce.	Dokument	1	0	0	0

¹ Přímé náklady OP Z.



Monitorovací list

I. Část : Základní údaje			
A.	Název subjektu		
B.	Název projektu		
C.	Registrační číslo projektu		
D.	Realizace projektu (od – do)		
E.	Řešený problém		
F.	Lokalita (území SVL/městské části/obec(obce)) ve které byl projekt realizován		
G.	Příčiny problému		
H.	Obecný cíl projektu		
I.	Cílová skupina		
J.	Podpora cílové skupině prostřednictvím sociální služby	ANO/NE	
		Identifikátor:	
		Název:	
		Druh:	
		Forma:	
H. Dílčí cíle vedoucí k dosažení obecného cíle		Ukazatel	Monitorovací indikátor
1.			
2.			
3.			
I.	Vazba SPSZ xxxxxx		
PRIORITA (číslo, znění)		CÍL (číslo, znění)	Ukazatel (výstup)
OPATŘENÍ (číslo, znění)			



II. Část – Monitoring dopadů			
1) Cílová skupina			
		Celkem k xxx	Celkem k xxx
A.	Osoby z CS podpořené v rámci projektu celkem		
B.	Počet „nových„ osob/rodin, které získaly podporu od data zahájení projektu (osoby které do té doby žádnou podporu ze strany realizátora nevyužívaly)		
C.	Počet osob, které ukončily využívání podpory z důvodu dosažení účelu (cíle) spolupráce		
D.	Počet osob, které ukončily využívání podpory z jiného důvodu (ze strany osoby příp. realizátora)		
E.	Kvalifikovaný odhad počtu osob z etnické menšiny (% vyjádření)		
F.	Osoby ostatní (jiné než z CS) podpořené v rámci projektu celkem (z hlediska jiného území)		
F.1	V případě podpory osob v dalších územích tato vyjmenujte (na úrovni např. lokality, městské části, nebo obce)		
G.	Počet osob/rodin z CS, kterým nemohla být, z kapacitních důvodů, podpora poskytnuta (zjištěná potřeba podpory byla v souladu s účelem projektu – realizátor je schopen doložit)		
I.	Uveďte jaké osoby další/jiné než z CS získaly podporu Např. instituce, personál		
2) Cíle projektu – služby			
CÍL 1.			
Ukazatele		Hodnota	



Dílčí ukazatele indikující úspěšné naplnění cíle – dopad na NSS	Celkem k xxx	Celkem k xxx
CÍL 2.		
Ukazatele	Hodnota	
Dílčí ukazatele indikující úspěšné naplnění cíle – dopad na NSS	Celkem k xxx	Celkem k xxx

III. Část Sebeevaluační část			
		k xxx	k xxx
A.	Naplnění dílčího cíle 1. (% vyjádření)		
	Slovní komentář		



III. Část Sebeevaluační část			
		k xxx	k xxx
A.1	Co se vám povedlo/z čeho máte radost - jaké kroky/činnosti vedly k tomuto úspěchu - vnitřní faktory		
A.2	Co vám pomohlo úspěšně naplnit cíle – externí vlivy		
A.3	Co vás potrápilo/co byste udělali jinak/- jaké kroky/činnosti situaci mohou situaci zlepšit- vnitřní faktory		
A.4	Co vám ztížilo úspěšně naplnit cíle - jaké změny mohou tyto okolnosti zmírnit - externí vlivy		
B.	Naplnění dílčího cíle 2		
B.1	Co se vám povedlo/z čeho máte radost - jaké kroky/činnosti vedly k tomuto úspěchu - vnitřní faktory		
B.2	Co vám pomohlo úspěšně naplnit cíle – externí vlivy		
B.3	Co vás potrápilo/co byste udělali jinak/- jaké kroky/činnosti situaci mohou situaci zlepšit- vnitřní faktory		
B.4	Co vám ztížilo úspěšně naplnit cíle - jaké změny mohou tyto okolnosti zmírnit - externí vlivy		

Plnění hlavního cíle projektu



Souhrnný komentář k plnění hlavního cíle projektu		
---	--	--

IV. Část Údaje o sociální službě				
		Před realizací projektu	k xxx	k xxx
A.	Forma poskytované služby			
B.	Cílová skupina služby			
C.	Věková kategorie			
D.	Okamžitá kapacita AMBULANT/TERÉN			
E.	Počet lůžek (pobytová forma)			
F.	Provozní doba			
G.	Místní dostupnost (na úrovni obce, městské části, lokality)			
H.	Personální zajištění			
H.1.	Počet sociálních pracovníků			
H.2.	Počet úvazků sociálních pracovníků			
H.3.	Počet pracovníků v sociálních službách			
H.4.	Počet úvazků pracovníků v sociálních službách			
H.5.	Počet dalších pracovníků pracujících přímo s cílovou skupinou			
H.6.	Počet úvazků dalších pracovníků pracujících přímo s cílovou skupinou			
H.7.	Počet pracovníků v nepřímé péči (provozní pracovníci)			
H.8.	Počet úvazků pracovníků v nepřímé péči (provozní			



IV. Část Údaje o sociální službě				
		Před realizací projektu	k xxx	k xxx
	pracovníci)			
H.9.	Počet osob, které si zvýšily prostřednictvím vzdělávací aktivit projektu odbornou kvalifikaci (nad rámec dalšího vzdělávání dle §§ 111 a 116 zákona 108/2006 Sb.)			
I.	Náklady související s realizací sociální služby celkem			
I.1.	Osobní náklady (včetně zákonných odvodů, sociálních nákladů, pojištění..)			
	Z toho:			
I.1.1.	Osobní náklady pracovníci v sociálních službách			
I.1.2.	Osobní náklady sociální pracovníci			
J.	Provozní náklady (vzdělávání pracovníků, spotřeba materiálu, energie, ostatní služby PHM, pronájem, odpisy atd.),			

V. Udržitelnost – pokračování aktivit		
A	Plánujeme pokračovat ve všech aktivitách i po ukončení projektu	
	Uved'te předpokládaný zdroj financování aktivit, případně jakým jiným způsobem by aktivity mohly být zajištěny	
B*	Plánujeme pokračovat pouze v následujících aktivitách:	
	1.	
	Uved'te předpokládaný zdroj financování aktivity, případně jakým jiným způsobem by aktivita mohla být zajištěna	



V. Udržitelnost – pokračování aktivit		
	2.	
	Uved'te předpokládaný zdroj financování aktivity, případně jakým jiným způsobem by aktivita mohla být zajištěna	
	3.	
	Uved'te předpokládaný zdroj financování aktivity, případně jakým jiným způsobem by aktivita mohla být zajištěna	
	4.	
	Uved'te předpokládaný zdroj financování aktivity, případně jakým jiným způsobem by aktivita mohla být zajištěna	
	5.	
	Uved'te předpokládaný zdroj financování aktivity	
C	Neplánujeme realizovat aktivity po ukončení projektu	
	Uved'te důvod	



V. Udržitelnost – pokračování aktivit	
D	Nevíme, zda budeme pokračovat v aktivitách po ukončení projektu
	Uved'te, co ovlivní vaše rozhodnutí

Zpracoval:

Dne:

Usnesení č. 13/2019

Rada města Konice dne 17.06.2019:

6. Rada města Konice schvaluje

- a. Plán vzdálené dílčí podpory.
- b. Tematický akční plán pro oblast komunitní práce ve městě Konice 2019-2022.
- c. projektový záměr „Komunitní centrum – rozvoj komunitní práce ve městě Konice“, přípravu a podání žádosti o poskytnutí neinvestiční dotace na jeho realizaci z výzvy 052 Operačního programu Zaměstnanost, Podpora sociálního začleňování v SVL 3. výzva, ve výši 95% z celkové ceny projektu na realizaci komunitní sociální práce.

Usnesení byla schválena v poměru: pro 4 proti 0

Ing. Michal Obrusník

starosta

Ing. Arnold Rozehnal

člen rady

Vyjádření Odboru (Agentury) pro sociální začleňování k Tematickému akčnímu plánu obce

Žadatel o vyjádření stanoviska (obec): Konice

Tematický akční plán (TAP) schválen dne: 17. 6. 2019

Kritérium	Komentář
Návaznost TAP na předchozí strategické plány (jejich účinnost/úspěšnost)	TAP navazuje na sestavený Plán vzdálené dílčí podpory pro období 2019-2021 a zde navržené priority v oblasti komunitní práce dále rozvíjí a detailněji popisuje: - Předmět TAP byl zvolen na základě vyhodnocení dosavadního průběhu naplňování opatření PVDP. - Kvalitativní analytická část TAP je postavena na výsledcích formulace problémů v průběhu komunikace s partnery při přípravě PVDP a realizovaného výzkumného šetření. - V rámci jednání PS na komunitní práci došlo k pojmenování klíčového problému v oblasti komunitní práce. - Díky zapojení občanů města do PS se podařilo získat adekvátní informace a podněty pro návrhovou část dokumentu. - V kapitole věnované analýze rizik TAP jsou rozpracovány možné překážky při naplňování opatření a strategie jejich předcházení. Svým obsahem a zaměřením dokument vyplňuje nepokrytou tematickou oblast řešení sociálního vyloučení.
Soulad TAP se strategickými dokumenty kraje a ČR v oblasti sociálního začleňování a se souvisejícími dílčími politikami, strategiemi a plány	TAP je v souladu s národními dokumenty Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020, Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016 – 2020, Strategie romské integrace 2015 - 2020 a svým obsahem nabízí konkrétní řešení pro lokalitu obce Konice a jejích místních částí. TAP je v souladu s dokumentem Střednědobý plán

	rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji na léta 2018-2020 a jeho stanovenými prioritami. TAP byl zpracován v souladu s dalšími městskými strategickými dokumenty, zejména s nově připravovaným Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb pro území Konicka 2019 – 2021. TAP počítá rovněž se zapojením dalších aktérů v rámci návrhové části (spolupráce s Úřadem práce ČR, vzdělávacích zařízení apod.). Obsahuje konkrétní aktivity vedoucí k rozvoji komunitní práce na území obce, včetně podpory zapojování sociálně vyloučených osob.
Kvalita procesu strategického plánování	Příprava TAP probíhala na základě výstupů setkání PS komunitní práce v období leden – květen 2019. Analytická část bere v potaz rovněž zjištění z nově uskutečněné Situační analýzy v obci Konice (leden - březen 2019). Významným aspektem tvorby TAP bylo zapojení občanů města TAP vznikl na základě podkladů PS a v úzké spolupráci ASZ a města. Analytická i návrhová část TAP byla konzultována s lokálním expertem pro oblast komunitní práce ASZ. Návrhová část TAP vychází z plánování navrhovaných aktivit v rámci spolupráce města s ASZ a vychází z analytických podkladů.
Kvalita zpracování TAP	TAP je zpracován na vysoké úrovni, plně respektuje strukturu dle metodiky KPSVL. Materiál nabízí adekvátně propracovanou analytickou část, identifikaci problémů a příčin a jejich rozpracování. Návrhová část byla vytvářena participativně, při čemž byl celý text průběžně konzultován s odborníky z řad Agentury pro sociální začleňování. Nastavené priority a konkrétní cíle splňují v základu koncept SMART. Na základě daného je tedy možné naplňování cílů průběžně vyhodnocovat. Současně tento postup umožnil konkrétnější alokaci finančních prostředků ze zdrojů ESIF.
Respektování intervenční logiky (dodržení principu „problém-příčina-návrh řešení“)	TAP je členěn dle principů intervenční logiky do částí analytické (kvantitativní část, shrnující výsledky výzkumů a sběru dat, a kvalitativní, postavená na výsledcích participativního zapojení lokálních aktérů), v níž pojmenovává příčiny problémů. Analytická část definuje jádrový problém,



	který následující návrhová část rozvádí do cílů a kroků popisujících jednotlivé řešení vedoucí k odstranění problému (opatření). Konkrétní příčiny a související cíle byly v rámci PS stanoveny metodou logického rámce. Na základě vyhodnocování opatření SPSZ byl stanoven hlavní problém, který obecně vystihuje nežádoucí situaci. Tento obecný problém je dále doplňován o jasně definované příčiny, které jej způsobují. Vše je zaznamenáváno do přehledné tabulky Návrhová část problému rozpracovává ve strategii intervence – stanovuje adekvátní cíle a opatření, která vedou k jejich naplnění. Navrhovaná opatření jsou realizovatelná v daném navrhovaném období za použití uvedených finančních prostředků.
Dopady TAP	TAP jasně formuluje změnu, již chce pomocí popsanych opatření v jednotlivých cílech dosáhnout. V části definující problémy jsou stanoveny také možné dopady jejich neřešení. Implementační část obsahuje část věnovanou popisu monitoringu dopadu navrhovaných opatření a umožňuje dále sledovat vyvolanou společenskou změnu. Součástí dokumentu je i zpracovaná analýza rizik a nástroje k jejich předcházení.
Způsobilost TAP pro čerpání dotací z výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci Operačního programu Zaměstnanost určené pro podporu sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách	TAP splňuje všechna kritéria, na jejichž základě je možné předkládat projektové žádosti do výzvy OPZ č. 052. Na území obce nebyly v aktuálním dotačním období ESF čerpány finanční zdroje (včetně výzvy výzev č. 26, 42, 52), které by se konkrétně zaměřovaly na oblast řešení sociálního vyloučení. Cílová skupina Tematického akčního plánu je v přímém překryvu cílové skupiny definované ve výzvě OP Z 052, kterými jsou osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách a národnostní menšiny. Další konkrétnější upřesnění CS se týká přímo oblasti komunitní práce při využití tzv. teritoriálního vymezení, kdy realizované aktivity povedou k posilování sociální koheze na celém území obce. V rámci indikátorů specifikuje TAP výstupy jako podporu celkem 500 osobám z CS, z toho 50 osobám bude poskytnuta podpora nad 40 hodin. Další indikátory budou naplňovány mimo dotace OPZ.
Celkový komentář	TAP je v souladu se základními národními i krajskými materiály zabývajícími se oblastmi

	řešení sociálního vyloučení/sociální politiky. TAP konkrétně definuje opatření a cíle, která budou naplňována prostřednictvím projektových i neprojektových aktivit. Dokument splňuje všechny požadavky pro tvorbu strategického materiálu příslušné tematické oblasti. TAP byl vytvářen participativně, při čemž byl celý text průběžně konzultován s odborníky z řad Agentury pro sociální začleňování. Odbor (Agentura) pro sociální začleňování DOPORUČUJE Tematický akční plán města Konice k financování v rámci výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci Operačního programu Zaměstnanost určené pro podporu sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách.
--	---



Vyjádření za Agenturu pro sociální začleňování, Oddělení regionálního centra východ zpracoval/a:

Dne 11. 07. 2019

Podpis:

Mgr. Mochťák Jan

vedoucí Oddělení regionálního centra východ ASZ

Potvrzení stanoviska ředitelem Odboru (Agentury) pro sociální začleňování:

Dne... 26. 7. 2019

Podpis:
VZ. BENEŠOVÁ

Mgr. David Beňák, DiS.

ředitel odboru